

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hova
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hova
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adatkak vissza.

KÖZÉRDEK

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félévre . . . 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 kr.

Márczius 15.

Gyuljanak föl a szent lángok, nemzeti diosőségünk ki nem alvó, örök sugarai! Zendüljenek meg esodabüvös töredékei daliás idők diadalénekének, hadd verjék vissza e haza megvénült bérczei örömiradással! Hadd ragyogjon föl a büszkeség könnye szemünkben, hadd dobbanjon meg a viharzó öröm szívünknek mélyén!

Ma márczius 15-ike van! És kiesoda ne tudná e nap történetét?!

Mikor a gyermek eszmélni kezd, a magyar anya elregéli azt neki: hogy volt egy nép a vén Kárpátok égbetörő bérczei közt, egykor egy világrész fergetege, izmos, hatalmas, óriás, szabad mint pusztáinak délábja, mint a bérczeit megülő felleg. De aztán nehéz idők jöttek reá. Egy rettentő esapás ledöntötte, hosszú, sorvasztó tusakodás fenyegetni kezdé életerejét. A messzi mult büneiért három század keresésével, gyalázatával, megaláztatásával kellett fizetnie, míg a szenvedések kimeríték, álomba merült, hosszú létharagikus álomba. És akkor eljöttek a törpék s mindenki törekedett sebeket ütni rajta. Csaknem elvezett már. És ekkor esoda történt. Ugy tetszett, mintha a megszibadt, a merev tagokban újra átmelegednék a vér, mintha az óriási kebelben megdobbant volna a szív. Megdobbant. És az alvó megmozdult. És e mozdulás szétlökte az idomtalan szörnyeket, bénító kötelékei lepatantak s ő talpra állt, hogy a föld megrázkódott belé. Oda kiáltá a világnak hogy él, mert élni akar, és e hangtól megreszketett e levegőg!

Ennek az új életnek kezdete márczius 15-ike! Most, mikor már 43 esztendő választ el ama nap eseményeitől, hiába kérdezitek azt, hogy mi-

ként történhetett? A megváltó nyitott siriánál zokogó nő nem kérdi, hogy miként támadott fel az Ur! Elég, ha lelkét betölti egy gondolat, ha szívébe esendül egy hang, melyből hit lesz. megingathatatlan erős hit: „Feltámadott!”

Mit határoz az, hogy Pest, az ország szíve hogyan dobbant fel először? A viharok útját mért kutatnátok, ha egyszer már tisztító erejét, üdítő varázsát érzitek?! Megtörtént. Ennyi az egész. És mi ezer év sirhalma mellett emelt homlokkal nézünk a jövő elé!

Az a nap önbizalmat, az a nap hitet adott nekünk! Hisszük és hirdetjük nemzetünk Cas-sadrájának jós ígét, hogy: „Magyarország nem volt, hanem lesz!” Mert a magyar nép magában hordja az élet, a fejlődés föltételeit.

Lángoló lelkesedése magasztos eszmék lobogóját lengeti. Az idők jelét megérteni képes s világos öntudattal jár a haladás útján. E mellett van egy drága kincs lelkének. Az a kincs, a mely márczius 15-ének jelentőséget adott; az a kincs, mely felcseng a dalban nyári éjszakákon lobogó pászortüzeknél; az a kincs, mely rege hő-söket idézett, az a büvös folyó, mely megedzé a hősök testét, hogy a golyó nem fogá, az a ki-mondhatatlan, tündöklő, ki nem írható, büverejű drága kincs: a haza neve!

Ez a név állítja talpra: „hi a haza!” Ti azt jól tudjátok. Hiszen, valahányszor megújul e nap rajtunk, mindig visszacseng a szabadság pac-sirtájának ez édes hangja. És hevülünk rajta ma is, és lelkünk előtt e szent hevület perceiben elvonulnak ama nap eseményei.

Vén Budavárának komor fala aggódó szorongással néz rá a szokatlan zsvajtól morajló ifju Pestre. Itt a zaj nőttön nő. Az utczákat a

nép ezrei lepik el arcukon a lelkesedés rózsái-val, szívükben boldog sejtellemmel. Halovány ifju ajkán megzendül az istenekétl jött szózat s a szent őrföngösbé esett nép esküje záloga lesz a megújuló élet valóságának. A mult tájfalma, keserősége eltűnik. Az öröm mómora viszhangot ad a költő szavának: „Kelj föl rabágyad kópár-náiról beteg, megszibadt gondolat!” Nem csak viszhangot ad, de az ígét testé változtatja. A szabad gondolkodás, az eszmék egyszerű napszá-mosának börtönét megnyitja. A nép s az igény-telen munkás királyi diadalmenetben részesül. Nem ő, hanem az, a minek szolgálatában áll. És ekkor a nép, a hatalmas nép, kinek szava isten szava volt, a lelkesedésnek, az örömmek oly magas fokára jut, hogy azt leírni minden emberi toll gyöngé. Ezrek fakadnak sirva örömmükben s borulnak egymás kebelére, hogy le ne roskadjanak a pillanat nagyszerűsége előtt!

A szabad sajtó kivívása volt e nap legna-gyobb eseménye. Ezzel kapcsolatban a magyar nemzet kívánságai e napon proklamáltattak. A jogéretnek ily hatalmas nyilvánulására alig tud példát mutatni a világtörténelem. Azért hirdeti e nap a magyar nép dicsőségét késő századokig.

És mi a fiak és unokák e napnak alapján építjük nemzetünk jövőjét. Mert az a nap újabb jogtörténelmünk útjának világító tornyát képezi.

Azokhoz az eszmékhez, miket márczius 15-én akkor érvényre emeltek, s a melyek később törvényeinket, törekvéseinket áthatották, mondom azokhoz az eszmékhez hűnek maradni minden magyar embernek szent kötelessége.

És hogy nemzetünkben meg van az erre való hajladóság, hogy lelkében hordja mindig e

TÁRCZA.

Márczius 15.

Légy üdvözölve márczius havának
Szentelt In d u s a, te fényes, drága nap!
Fojtott zsarátok lángra lobbanának,
Az eszme szikrák messze szálltanak,
Magas Kárpáttól habzó Adriáig,
Felfort a szív, felleadult a kebel . . .
Szívünk az égbe küldi hő imáit,
Lelkünk ma is s z e l l e m b e n ünnepel!

Légy üdvözölve korszakalkotó nap,
Magyar szabadság fényes hajnala!
Reményt adál a csaknem haldoklónak,
Eszmének világa új élet vala.
A esüggedés vert gyász-tanyát a szívben,
Elhunyva volt a szó a gondolat.
Megszánta népét a jószágos Isten
S elosztatá a felleg-foltokat.

Kék ég derült fel nemzetünk egére,
Kisütni látta a fényes napot;
Megadta Isten, a mit szíve kére,
Magyar hazánk új alkotmányt kapott.
Népjog, szabadság, harsogott a légtér,
Testvériség nyujthatta jobbkezt,
Egyenlőség lett szívbe vésvé mélyen,
Zord télre friss kikelet érkezék.

Mint róza ujjú hajnal a tavasznak,
Megadja báját, kellemtét, díszét,
Midőn virágok bimbókat fakasztanak
S az illatát a szellő hordja szét:
Ugy adta meg e nagy nap nemzetünknek,
Tiporva volt jogát, törvényeit . . .
E nap diosfénye soha le nem tűnhet,
Emléke él, tettekre lelkeit!

Emléke éljen, szívben vésvé mélyen,
Oltárt emeljen keblünk rejtekén,
Melyen lobogjon mindörökké fényben,
A honszerelmet ápoló erény!
S ha új próbákra hívna fel a végzet,
Ősök erénye álljon szem előtt;
E drága földért hősök keble vérzett,
A mult jövőnkhez adjon új erőt!

Titáni harezot vívtak hős apaink,
Hogy e maroknyi föld miénk legyen.
A nép — szabadság öldöklő csatáin
Vérnyom pirosolt, völgyön és hegyen,
Martyr síroknak gyászos éjjelében
A zarnok önkény vérbosztat lehelt:
Az örög ásta poklát mélyre, mélyen,
Hogy a hazára vonjon gyász-lepelt.

Sétét idősök, fére képeiddel!
Árpád szerezte ezt a hont nekünk . . .
Kaján irigység, vézna képel vidd el,
Mert pár ütést nem ismer nemzetünk,
Viszlyok átka rajtunk elviharzott,
A béka napja sült le melegen,
Tisztelni tudjuk a jog-s elvi harezot,
S hazánk szerelme ég a kebleken.

Éjen, miként a H o r e b b o k r a hajdon,
S forraszon össze testvér népeket, —
Seresük egymást az örömben, bajban,
S ha honszerelmünk lángra eledett, —
Ne dobjon üszköt egyik nép a másra,
Mert így hazánkra napfény nem derül —
Testvériségünk, a világ, hogy lássa:
Szeressük egymást r e n d ü l e t t e n ü l !

Légy üdvözölve márczius havának
Szentelt In d u s a, te fényes, drága nap!
Ígéd egykor szózatok valának,
Vívományaid örökre áldanak . . .

A gyors időnek röpké szárnya lebben,
Villámgyanánt száguld a mult felett.
Te élsz örökké, fényes szellemében
S a nép megörzi szent emlékedet. . .

Kerekes Sámuel.

Emlékezés Nagyenyed pusztulására.

(1849. január 8.)

Szilágyi Farkastól.

(Folytatás.)

Pénzsegély is folyt be már az első napokban, e tekintetben azonban rendszeresség csak január hó 20-án innen kezdődőleg mutatkozik.

Néhai Nagy Ferencz volt kolozsvári ref. tanár, mint a központi segélyező bizottságnak a szín-utczai tizedbe kiüldött biztosa, jan. 23-ról a „Honvéd“-ben a következő nyugtát teszi közzé:

23. sz.

Kolozsvár jan. 23.

Az enyedi szerencsétlenség oly nagy, oly sok oldal, hogy nemcsak az egyes embernek, hanem egyesített erejű testületeknek is csaknem kétségbe kell esni, látván, hogy a nyomorhoz mérve a legszivesebb akarat is eltörpül. Kolozsvár szives vendégszeretettel fogadá a szerencsétlen menekvőt — pénzzel, élelemmel, ruházattal, szállással kívánja ellátni — több mint 240 egyénnek osztotta ki ruháemű, és mégis minden megfeszített áldozata a részvételnek csak egy csep viz a szomj és éhség miatt haldoklónak 1000 lélek van városunk falai közt, kik szinte minden nélkül szükkölködnek. S e felett százakra megy azok száma, kik a szükség s lelki kínok mellett a legzánandóbb betegek.

Mi azt hisszük, hogy Kolozsvár ennyi szerencsétlent nem képes felségelni — sokkal több kitelik a jelen nyo-

VEGYES HIREK.

— **Br. Kemény Kálmán** es. és kir. kamarást, vármegyénk köztisztviselői által fölszámolt Maros-Torda vármegyére is megbizta a főispáni teendőket, miután b. Banfi Zoltán főispánt, saját körelmére kegyelemben felmentette állásától. Vármegyénkben eleinte kedvetlenül fogadták a hírt, azt híven, hogy miután főispánunk birtokai Maros-Torda megyében fekszenek, márczen körülményre tekintettel is inkább oda ohajt költözni. Örömmel értesülünk, hogy ezen legmagasabb megbizás csak ideiglenes jellegű, s bár hosszabb időre elvonja ő mlt. attól, hogy kiváló tapintatával csakis vármegyénk ügyeit vezesse, mégis fő biztositókat találhatunk amatényben, miszerint mint valóságos főispánt vármegyénk mondhatja magáénak.

— **Megyei közgyűlés.** A mélt. br. főispán ur f. hó 24-ére délelőtt 9 órakor kezdődőleg tüzte ki a tavaszi rendes közgyűlés határ napját. Targysorozat: 1. A megyei házi pénztár 1890. évi zárszámadása. 2. Előterjesztés az abrudbányai katonai lakatya építési többletnek kölcsön útján teendő fedezése tárgyában. 3. M. kir. kereskedelmi miniszter leirata az 1891. és 1892. évi közüti költségvetés tárgyában. 4. Előterjesztés a mihálfalvi révjog megvásárlása ügyében s ennek valamint a hidhoz szükséges kiadások fedezete végett kölcsön felvétele iránti intézkedés. 5. A csombordi révjogért a br. Kemény családnak fizetendő 14,000 frtnak kölcsön útján való fedezése feletti határozat. 6. Alispáni, árvaszéki közgyűlési bizottság jelentések. 7. Az 1890. évi közmunka zárszámadása. 8. Előterjesztés a községi közlekedési utvonalok megállapítása iránt. 9. Az utmesterekre vonatkozó szabályrendelet. 10. A községi orvosi állomások szervezésére vonatkozó szabályrendelet. 11. A lovató bizottság elnökének megválasztása. 12. A bányaadó bizottságra 2 rendes és 2 póttag választása. 13. Verespatak és Grünvald R. s neje közüti vásárszerződés. 14. Magyarigen s az ev. ref. egyházegyház közötti vásárszerződés. 15. Kisenyedi járás községeinek határozata egy szolgabírói díjokról fizetése tárgyában. 16. Felelőztetés a nagyenyedi erdősz. választása ügyében. 17. Felelőztetés a fenesi bíró választás ellen. 18. Felelőztetés az oherepei bíró választás ellen. 19. Felelőztetés a székács preszákai bíró választás ellen. 20. Felelőztetés a t-m-váradjai bíró választás ellen. 21. Felelőztetés a medvási bíró választás ellen. 22. Felelőztetés a szohodoli bíró választás ellen. 23. Községi zárszámadások. 24. Zólyom vármegye felirata a felvidéki közművelődési egyesület részére sorsjegykölcsön engedélyezésére végett. 25. Somogy vármegye felirata a vasut táheráru tarifa ügyében. 26. Indítványok, melyek a közgyűlés előtt 24 órával előbb bejelentettek s oly ezután beérkező sürgős ügyek, melyeket a f. hó 23-án tartandó választmány előkészíti. Nagyenyeden, 1891. márczius 11. Csató János, kir. tan. alispán.

— **Nyilvános számadás.** A folyó év és hó 7-én a „szegény tanuló” javára tartott felolvasó estély bevétel. 50 frt 33 kr; ebből jegyek ára: 46 frt 80 kr; felülfizetés: 12 frt 53 kr; e bevétellel szemben kiadás: 32 frt 33 kr; tehát tiszta jövedelem: 27 frt, mely illetékes helyre átadtott. Felülfizettek: Szilágyi Farkas: 2 frt, Egyvalaki: 1 frt, id. Pattantus Antal: 1 frt, Munkácsi

Zsigmond: 1 frt 10 kr; Lörincz István: 50 kr; Bartha Zsigmond: 70 kr; Nádori Zoltán: 80 kr; Széki Ferencz: 40 kr; ifj. Winkler János: 30 kr; Reich Mihályné: 40 kr; Bartok Gyöngy: 30 kr; Özv. Grünfeld Leopoldné: 20 kr; Zsigmond Ferencz: 20 kr; Harmath Miklós: 50 kr; Ungár Sámuelné: 20 kr; Markovics Lajos: 20 kr; ifj. Pattantus Antal: 70 kr; Elekcs László: 1 frt; X. Z. 30 kr; X. Y. 10 kr; X. Y. 20 kr; X. Y. 10 kr; Fogadják a t. felülfizetők e helyen is köszönetüket.

— **Hol és milyen magot vegyünk?** Ez a kérdés, mely a vetés idejének közeledtével minden tavsszal újra meg újra felmerül, nem kis gondot okoz azoknak a gazdáknak és kertészeknek, a kik ocsut venni és gazt aratni nem akarnak. Tudjuk, hogy szívesen veszik ilyenkor a jó tanácsot, ha megbízható oldalról kapják. Hát mi nagyon is szívesen és meggyőződéssel felhívjuk a gazda és kertész közönség figyelmét egy ilyen megbízható tanácsadó, minden irányban való tájékoztatóra, midőn tudatjuk, hogy Mruthner Ödön budapesti magkereskedő legújabb nagy árjegyzéke megjelent. Ebben megtalálja azt, a mire szüksége van, de nem egyszerűen a neveket felsorolva — hanem épen azért nevezhetjük tanácsadónak és tájékoztatónak — mert minden növényfajának megtalálja benne rövid ismertetését, tenyésztési módját s azt, hogy milyen talajban, milyen viszonyok között és milyen művelési mód mellett tenyészik legbiztosabban? E legújabb árjegyzék is, mely 160 nagy negyedéret oldalal gazdagon illusztrálva jelent meg, és kívánatra ingyen és bérmentve küldetik meg, azt mutatja, hogy a rendkívül lelkiismeretes magyar czég tulajdonosa valóban sem fáradságot, sem áldozatot nem kímél, a midőn a gazdaközönség érdekeit szolgálhatja s azért ujjal melegen ajánljuk szíves figyelembe.

Magyar hírlap. Ily czimrel márczius hónap 21-én új politikai napilap indul meg Budapesten. Felelős szerkesztője Horváth Gyula, főmunkatársa Mikszáth Kálmán mindketen országgyűlési képviselők. A „Magyar Hírlap” a szabadelvűség szolgálatában fog állni s a kiegyezési alpnak lesz őszinte híve, de mert az, épen azért minden oly törkvésnek föltétlen és kérelhetetlen ellensége, mely akár alloyalítás, akár konfliktusoktól való fel-lemből szerzett jogaink érvényesítésétől tartózkodik, vagy a kiegyezési törvény által érintetlenül hagyott jogkörünkön csorbát enged ejteni. A „Magyar Hírlapot” sem színpathíak, sem antipathiak nem vezérlik és teljesen független organum lesz. Ennyit röviden kiemelve a „Magyar Hírlap” politikai programjából, hangsúlyoznunk kell még, hogy az új lap minden tekintetben a legmagasabb szarnalisztikai színvonalon fog állni. Balold. dolgozóitársai, közmunkatársai és levelezői az újságírói és írói kar legkiválóbb tagjaiból állanak. Helyettes-szerkesztő Fenyő Sándor lesz. A „Magyar Hírlap” naponként legkevesebb két teljes ivnyí terjedelemben fog megjelenni s miután előfizetési ára egy hónapra csak 1 frt 20 kr. a legolcsóbb nagy napilap. A lap pontos szétküldéséről a kiadóhivatal (Budapest, Gánátos-u. 16) intézkedik.

Levelezés.

Alvincz, 1891. márcz. 4.
Az alvinczi műkedvelő társaság nemes hivatása magaslátán f. hó 1-én rendező második szini előadását a helyi sétatér s díszterményei javára. Ez alkalommal színre

és több ruhaneműt. Fröhlich Frigyes nőjével 10 frtot, Somlai Lajos 5 frtot, Akoncz testvérek 2 frtot és egy néhány darab ruhát, Vajda Alajos 1 frt 20 kr, Kneizel Ferencz 1 frt, egy valaki 36 krt, Pal Mihály 10 véka búzát. Összesen 70 frt 56 krt ezüst pénzben.

Ebből a ruha darabokat és 30 frtot a magam belátása szerint a szegények között elosztottam, 40 frt 56 krt kiosztás végett a szegények ügyében oly lelkesen fáradozó Kemény István urnak átadtam. Atáírva Szabó János káplán.

Hat nappal később ugyanez a Szabó János ujjal nyugtáz 59 frt 50 krt, mely összegből 30 frtot mint írja „Egy olyan valaki adott, ki jelenleg is 3 menekültet tart uri asztalánál” 27 frt 40 krt egy a Dianna vendéglőben tartott mulatság jövedelme, 2 frt 10 kr. pedig a Mónai Ferencz adománya.

A két közlemény főösszege 130 frt 46 kr, 10 véka buza és egy csomó ruha és ágynemű.

Hispetrii ref. lelkész Szentgyörgyi György maga és halgatói részéről küldött Herepei Gergely kolozsvári ref. pap kezéhez a n.-enyedi és járai menekültek részére 7 frtot és 27 drb. ruhaneműt.

Az udvarhelyszéki honvéd vadász csapat tisztikara adott tisztán az enyediék segélyezésére 40 frtot. Ezen összeget Sebesi István őrnagy juttatta illetékes helyre.

F. L. huszár főhadnagy a „Honvéd” 104-ik számában eme sorokat teszi közzé: „Tisztelt szerkesztő ur! Folyó évi jelen hó (ápril) 14-ének öröme, tiszti fizetésem első zsengéjét 6 pengő forintokban ajánlom és küldöm a menekülteknek.

(Folyt. köv.)

került Hennequin Alfréd „Három kalap” czimű három felvonásos vígjátéka, a következő szereposztással: Dupraillon Edgárd; Balázs Gergely; Szilveszter Jenő; Deák Dénes; Temidart Adolf; Telegdi Ferencz, D'Hervey Pál; Igna German; Baptiste, inas; Székely Lehel; Isabella, Dupraillon neje; Szalai Etelka; Lujza, leánya; Binder Margit; Anette, szobaleány; Istvánfői Anna.

A szereposztás és az őszhangzó előadás a szakértő elnök-igazgató Kendeffy Lajost dicséri, de hogy a jövedelem, mely oly kevés, mintegy 17 frt volt ez alkalommal, az semmit sem von le az érdemes pénztárnok Batta Bertalan érdemeiből, hanem ezt előidézte ép ez alkalommal Gy.-Fehérvárt rendezett táncvizgalmom, melyre izraelitáink közül sokan bementek.

Nem mulaszthatom el a közönség teljes elismerését nem nyilvánítani Telegdy Ferencz gyógyszerész urnak, ki már ez előadásra teljesen új színpadi díszítéssel lepte meg a közönséget. Tartsa meg Isten ügybuzgalmát s éljen soká! Egy kis mulasztást is helyre kell hozni, a mennyiben az ígérethez képest a felülfizetők nem nyugtáztattak a f. év jan. 3-án tartott előadásról. Ez alkalommal közlöm mindkét alkalommal tett szíves felülfizetők névsorát, felülfizetéseikkel együtt.

1891. év jan. 3-án tartott műkedvelői előadás alkalmával felülfizetni szíveskedtek: br. Horváth Ödönné 6 nagysága 3 frt, Batta Bertalan, dr. Zlamál 60—60 kr, Jovian Miklós és Deák György urak 30—30 kr.

1891. év márcz. 1-én tartott előadásakor: Hidvég, Károly, Réthy Zsigmond, Wanderstein Mór urak 30 kr Nagy Sándor ur 10 kr, Péterfői Arpad ur 5 kr.

Fogadják a m. t. felülfizetők a műkedvelő társaság legforróbb köszönetét. r. l.

CSARNOK.

Újabb olasz írók.

I.

Itália irodalmi viszonyai legalább a külső látszat szerint — sokkal alacsonyabb nívaura süllyedtek alá mint a milyenre a trecentisták, vagy később a secentristák idejében emelkedtek volt.

Ennek oka inkább abban keresendő, hogy a külföld most inkább a francziák irodalmát utánozza, fordítja és kultiválja, mint akár az angolt, akár az olaszt, — s nem magukban az olasz írókban és költőkben, a kik között sok jeles akad manapság is.

Nem kell, hogy Leopardira, vagy Manzoni utaljunk — mint a mult korszak költőire ez állításunk igazolásául; hanem hivatkozhatunk a kiváló jellemző képességű, erős megfigyelésű siciliiai veristára, Giovanni Vergára, kinek nevét legújában egy opera-librettója, tette emlegetetté a „Paraszt becsület” (Cavalleria Rusticana,) melyet Pietro Mascagni zenéjét írt Giovanni Verga mindig modélek után dolgozik s ezért alakjai az életből vettek; de mégsem drasztikusok, vagy tulzottak.

Nyelve tömör és erőteljes; Verga teljesen nemzeti író, kinek műveiben hiába keresnénk idegenutánzó vonásokat. Nevezetesebb könyvei: Per la vie; nuova novelle. Novelle rustiane Eros. Marito di Elena. (Ez utóbbi regény magyar fordításban is megjelent az Egyetértésben.)

Egy másik nagy tehetségű novellista Antonio Ghislanzoni,

Csupa bohóság és eleven kedély az egész ember. Művei jökedvtől és humortól sugáznak. Néhutt pikáns, néhutt még a szarkasztikus hangulatba megy át.

Az „asszonyt” mindenütt gyöngének és álhatatlannak festi; nincs bizalma hozzá. Gyakran találkozunk novelláinak alakjai közt házasság törő nőkkel, és bárgyu rászédett férjekkel. Politikai tárgyú vázlatokat is előszeretettel ír; de a mikor az általános emberi gyengeségeket festi, igazán magas színvonalra emelkedik.

Mikor pl. leírja az egyetemi városba került fiatal diák első kispapjait első szerelmét, vagy mikor „Judás”-ában egy újjabkori svindler és denuncians történetét írja le — Iskariotes Judás parodiájakép — igazán a nagyszerűségig élhető elbeszélésének hangja.

Nevezetesebb kötetek ezek: Abrakadabra. Racconti e novelle. Racconti politici. Gli artisti del teatro.

Giuseppe Giacosa. Ez a fiatal olasz vígjáték író egy apró kis munkájával tűnt fel Európa szerte, — a melyet „Az apród” czim alatt Radó Antal fordította magyarra. Utánozhatlan báj és kellem nyilvánul ennek az írónak többnyire kicsiny verses vígjátékaiban. Felemlítjük e nemű dolgozatai közül a következőket: Al pianoforte. Non dir quattro. Storia ve e chia. Trionfo d'amore

Ezuttal még csak Renato Fucini, a mély kedélyű és csodálatosan finom novellistát említve meg, egy más alkalommal fogunk egy pár szót szólni az újabb olasz irodalom egyik par excellence képviselőjéről, Salvatore Farináról, Castelnuováról, Barrilról, Barsezióról és a legújában méltó feltűnést keltett Seroe Matildról, Szöcs Géza.

